

עבירות נשק במשפט הפלילי

החוק בישראל אוסר על נשיאת נשק, מכירת נשק או ייצור של נשק. למעשה ניתן לומר כי כל פעולה הקשורה בנשק מכל סוג שהוא ללא קבלת אישור מהגורמים המתאימים מוגדרת בחוק כעבירה פלילית אשר בצידה עונשי מאסר כבדים שנועדו להרתיע מבצעי עבירות מסוג זה טרם ביצוען לשם הגנה על שלום הציבור. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות העבירה ומרכיביה.

עבירות נשק - סוגים ועונשים

עבירות הנשק נחשבות לעבירות החמורות בספר החוקים הישראלי, אשר לצידן גם עונשים מרתיעים וקשים במיוחד. בסופו של דבר מדובר באחזקת כלי או תחמושת אשר מטרתה להזיק או לפגוע באחר, בייחוד אם נעשה הדבר ללא רישיון כחוק ושלא במסגרת פעילות ביטחונית מוגדרת וידועה. בשנים האחרונות אנו ערים לתופעות חיסולי חשבונות מצד עבריינים וארגוני פשיעה אשר בוחרים לבצע מעשי נקם ביריביהם ללא כל בחילה באמצעי ההשחטה, כגון: הנחת מטעני חבלה, ירי מכוון במרכזי ערים ושלל עבירות הקשורות במישורין או בעקיפין לנשק ותחמושת שלא ברישיון, ובכך מקפחים למעשה גם את חייהם של אזרחים תמימים חפים מפשע.

מהו כלי נשק?

סעיף 144 לחוק העונשין בישראל מגדיר מהו נשק באופן הבא:

1. כלי או חלק מכלי אשר מסוגל לירות לירות קליע, פגז, פצצה או כיוצא באלה שבכוחם להמית אדם, וכולל חלק, אביזר ותחמושת של כלי כזה.
2. כל כלי אשר מסוגל לפלוט חומר הנועד להזיק לאדם, לרבות, חלק אביזר ותחמושת לכלי כאמור ולרבות מיכל המכיל או המסוגל להכיל חומר כאמור, ולמעט גז מדמיע.
3. כל תחמושת, פצצה, רימון או כל חפץ נפיץ אחר שבכוחם להמית אדם או להזיק לו, לרבות חלק של אחד מאלה.
4. גם נשק אשר לא היה תקין לשימוש בעת העבירה ייחשב כנשק לכל דבר ועניין.
5. הטוען לרשות בכל הנוגע להיבטי האיסורים בעבירות נשק - עליו הראיה.
6. חזקת המקום - בנסיבות בהן נמצא הנשק במקום פלוני ייראו באדם אשר לו החזקה במקום כבעל החזקה על הנשק, אלא אם כן הוכיח היפוכו של דבר.

סוגי עבירות הנשק:

על פי סעיף 144 לחוק העונשין, דינו של אדם אשר רוכש או מחזיק נשק שלא כדין, לרבות מטען חבלה, דינו עד **7 שנות מאסר**. במידה ונשא או הוביל את הנשק, הדין מזנק לעד **10 שנות מאסר**. במידה והנשק היה חלק, אבזר או תחמושת הדין על כך הוא עד **3 שנות מאסר**.

- בנוסף, אדם המייצר, מייבא או מייצא נשק או הסוחר בו או עושה בו כל עסקה אחרת, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, ייחשב כמי שפוגע בשלום הציבור, ודינו הוא עד **15 שנות מאסר**.
- סעיף 330 לחוק, עוסק בעבירת **הניסיון לחבול בחומר נפיץ** וקובע כי אדם המניח בכל מקום שהוא חומר נפיץ שלא כדין, בכוונה לגרום חבלה לזולתו, דינו הוא עד **14 שנות מאסר**.
- סעיף 329 לחוק, עוסק בעבירת חבלה בכוונה מחמירה, וקובע כי אדם המניח חומר נפיץ כדי לגרום לפגיעה או למום אצל אדם אחר דינו הוא עד **20 שנות מאסר**.
- סעיף 498 לחוק, עוסק בעבירת **מתן אמצעים לביצוע פשע** וקובע כי אדם הנותן לאדם אחר כלים, חמרים, כסף, מידע או כל אמצעי אחר כשהוא יודע שהדבר עלול לשמש, במישרין או בעקיפין, לביצוע פשע או להקלת ביצועו, דינו הוא עד **3 שנות מאסר**. בהקשר זה, אין זה משנה אם הדבר ניתן לצמיתות או לשעה, בתמורה או שלא בתמורה, ואם בוצע פשע ואם לאו.
- סעיף 499 לחוק, עוסק בעבירת קשירת קשר לביצוע פשע או עוון וקובע כי אדם הקושר קשר עם אדם אחר לבצע עבירה, דינו יהיה עד **7 שנות מאסר** - במקרה של עבירה מסוג פשע (עבירות שדין מעל 3 שנות מאסר) או עד **שנתיים מאסר** במקרה של עבירת עוון (עבירות שדין עד 3 שנות מאסר).
- סעיף 448 לחוק, עוסק בעבירות הצתה, וקובע כי אדם המשלח אש במזיד בדבר לא לו, דינו הוא עד **15 שנות מאסר**. עשה כן במטרה לפגוע בנכס של המדינה, בנכס המשמש את הציבור, באתר טבע, בצמחיה או בבטחת דרי הסביבה או במטרה לפגוע בבני אדם, דינו הוא עד **20 שנות מאסר**.
- במקרה בו השימוש במטען החבלה הביא למותו של יעד החיסול, מדובר יהיה בעבירת רצח שדינה הוא **מאסר עולם**. במידה וניסיון החיסול "לא צלח" ולא גרם למותו של יעדו, אזי מדובר יהיה בעבירת ניסיון רצח שדינה הוא עד **20 שנות מאסר**.

□ חוק המאבק בארגוני הפשיעה

חוק המאבק בארגוני הפשיעה, תשס"ג-2003, קובע בסעיף 3 כי עונשו של אדם שביצע עבירת נשק במסגרת ארגון פשיעה הוא **כפול**.

חוק המאבק בטרור - בחודש נובמבר 2016 נכנס לתוקף חוק המאבק בטרור וסעיף 30 בו קובע כך:

- המחזיק, רוכש, מוכר, מייצר, מתקן, מייבא, מייצא, מוביל, מתווך, מפיץ או עושה עסקה אחרת בנשק במטרה לקדם פעילות של ארגון טרור, בין אם בתמורה ובין אם לא בתמורה, דינו 20 שנות מאסר או קנס פי 10 הקבוע בחוק העונשין.
- אם ביצע אחד מדברים אלה בנשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי, דינו 25 שנות מאסר או קנס פי 20 מהקבוע בחוק העונשין.
- אם נעשתה פעולה או עסקה כשאחד הצדדים הוא ארגון טרור או חבר בארגון טרור, היא עונה על סעיף א'.
- אין זה משנה אם הפעולה או העסקה כוונה לביצוע מעשה טרור.

□ הגנה - אי חידושה של האגרה לנשיאת נשק

העבירות שהוזכרו לעיל אינן תקפות באשר לאדם הנושא נשק ברישיון ולא חידש את רישיונו במועד והכל בהתאם לחוק הירייה תש"ט 1949 והתקנות הנלוות אליו.

בשנים האחרונות חלה החמרה ממשית בכל הקשור לנשיאת כלי נשק ותחמושת הנחשבים לנשק חם. המחוקק ורשויות האכיפה לא פסחו גם על הנשק הקר והפחות מסוכן שבחבורה והחמירו איתו יותר מאשר בשנים קודמות וזאת בשל מעשי גל האלימות שהחריף בשנים האחרונות ונעשה אלים ומסוכן יותר.

□ בית המשפט העליון הביע לא אחת דעתו באשר לחומרתה של עבירת החזקת נשק שלא כדין

"העבירה של החזקת נשק היא מסוג העבירות שעל פוטנציאל המסוכנות שבהם אין להכביר את הדיבור, שהרי מעצם הגדרתה נלמדת המסוכנות. נשק לעולם הוא נשק והמרחק בין כלי נשק מפורק, מונח בארון, לכלי נשק דרוך שבו נעשה שימוש, הוא מרחק קצר ביותר ולרוע המזל המציאות מוכיחה שהמרחק אינו מהווה מחסום כאשר בוחר אדם שהנשק מצוי בידו לעשות בו שימוש".

גם אנשים אשר כלל לא שייכים לעולם העברייני יכולים למצוא עצמם אשמים בעבירות נשק, שאת לאורך התפשטותה של תופעה של החבאת נשק על-ידי גורמים עבריינים במקומות שאינם שייכים להם. תופעה זו מסכנת את בעלי המקום באופן ממשי על-ידי קיפוח פיזי של חייהם ואף הפלתם בעבירה פלילית שכן כלי הנזק נמצאו בשטחם ומשכך הוחזקו על-ידם עד אשר יוכח אחרת.

רמת הענישה הקבועה בידי החוק, נועדה להחמיר עם העבריינים בשל קיפוח חיי אדם חפים מפשע גם אם לא כוונו הדברים אליהם מראש וזאת בשל ניסיונות תקיפה, הרג ורצח המבוצעים תכופות במדינתנו ואשר יש בהם כדי לסכן את שלום הציבור בכללותו, לרבות אזרחים חפים מפשע.

יש להתייחס בכובד ראש לכל עבירת נשק באשר היא, בייחוד כאשר נחשדת בגינה, בין אם אתה מעורב בה או נקלעת לסיטואציה שיכולה לסבך את חיך באופן ניכר ולכן לא מן הנמנע הוא להקדים תרופה למכה, שיכולה להיות קשה מנשוא ולפנות ליעוץ משפטי מקצועי - רצוי פרטי ולהיעזר בעו"ד פלילי המומחה ברזי החוק ויהיה מסוגל להוציא אתכם כשידכם על העליונה במינימום נזק.

✕ מדיניות הענישה בעבירות נשק ומטעני חבלה:

העונשים המוטלים כיום בבתי המשפט על עבירות נשק, אינם הולמים את חומרת העבירות, לסיכון שנשקף מהן ולאינטרס הציבורי. משום כן החליטה הפרקליטות להעלות את רמת הענישה הנהוגה בעבירות נשק (ראו הנחיית פרקליט המדינה מספר 9.16). ההנחיות החדשות נגזרות מפסיקות בית המשפט העליון על הצד המחמיר.

מדיניות התביעה מתחשבת במהות עבירת הנשק, סוג הנשק, תכלית ההחזקה שלו, השימוש שנעשה בו, מי הוא הנאשם וכך הלאה. הפרקליטות סבורה כי נקודת המוצא על ענישת עבירות נשק צריכה להיות עונש מאסר בפועל, גם אם זו פעם ראשונה שביצע הנאשם עבירת נשק. לכן קבעה התביעה כי השינוי להלן על מדיניות הענישה על עבירת נשק היא דרישה למאסר בפועל.

מדיניות ענישה זו תתחשב בסוג כלי הנשק, כאשר חומרת הענישה היא מהקל אל הכבד: תחמושת ללא נשק (כדורי אקדח, למשל), בקבוק תבערה, אקדח, רובה או תת מקלע, מטען חבלה עם מנגנון הפעלה שיגרום לפיצוץ.

לפי התביעה, כרגע לא מופיע בחוק העונשין "מתחם מוצא", שמתווה את שיקול הדעת של התביעה בקביעת עמדתה העונשית. אין התייחסות פרטנית לכל עבירה ועבירה ורף העבירה נקבע בהגדרתה הפשוטה, ללא התחשבות בנסיבות מחמירות. משום כך קבעה הפרקליטות מתחם מוצא שיקבע את מתחם העונש ההולם, כהוראת חוק העונשין על הבניית ענישה. נסיבות מחמירות יצדיקו את רף הענישה הגבוה. עיקרי מתחם המוצא:

- עבירה בודדת - כלי נשק ומטען חומר נפץ בודד לעומת כמה כלי נשק או כמה חומרי נפץ.
- הוראות אלה לא יחולו על קטינים.
- הוראות אלה יחולו גם במסגרת הסדרי טיעון.
- באישור פרקליט המחוז ניתן לחרוג ממתחמי המוצא בנסיבות חריגות.

עיקרי מתחם המוצא החדש על עבירות הנשק

להלן עיקרי מתחם המוצא על עבירות נשק הקובעות רף מאסר בפועל (נוסף על הטלת קנס וחילוט):

החזקת נשק:

- מתחם המוצא קובע את תקופות המאסר על עבירת החזקת נשק שלא כדין:
- החזקת תחמושת - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות עד 6 חודשי מאסר בפועל, תלוי בכמות התחמושת שהוחזקה.
- החזקת בקבוק תבערה - 6-18 חודשי מאסר בפועל.
- החזקת אקדח - 1-3 שנות מאסר בפועל.
- החזקת רובה או תת מקלע - 2-4 שנות מאסר בפועל.
- החזקת מטען חבלה - 3-7 שנות מאסר בפועל.

יצוין כי במסמך מציינת הפרקליטות שהיא רואה חומרה יתרה עבירות הקשורות למטען חבלה, ייצור, החזקתו, הובלתו, העברתו לאחר (הן אם בתשלום והן אם לא בתשלום) וכל שימוש אחר בו. זאת כי מטען חבלה נועד למטרה התקפית, לאיים על אחר, לפגוע בו או ברכושו, תוך סיכון חפים מפשע.

נשיאת נשק:

- הרשעת אדם בנשיאת נשק חמורה מאשר החזקתו. לכן מתחם המוצא קובע רף ענישה חמור יותר על עבירת נשק זו:
- נשיאת תחמושת - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות עד 8 חודשי מאסר בפועל, תלוי בכמות הנשק שהובלה.
  - נשיאת בקבוק תבערה - 7-21 חודשי מאסר בפועל.

□ נשיאת אקדח - 4-1.5 שנות מאסר בפועל.

□ נשיאת רובה או תת מקלע - 5-2.5 שנות מאסר בפועל.

□ נשיאת מטען חבלה - 8.5-3.5 שנות מאסר.

□ סחר בנשק:

עבירת סחר בנשק מצויה במדרג החומרה הגבוה ביותר, כי לסוחר אין שליטה על השימוש שנעשה בנשק לאחר מכירתו:

□ סחר בתחמושת - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות עד 12 חודשי מאסר בפועל, תלוי בכמות הנשק שנסחרה.

□ סחר בבקבוק תבערה - 10-30 חודשי מאסר בפועל.

□ סחר באקדח - 6-2 שנות מאסר בפועל.

□ סחר ברובה או תת מקלע - 7-3 שנות מאסר בפועל.

□ סחר במטען חבלה - 11-5 שנות מאסר.

הקריטריונים שיילקחו בחשבון בקביעת העונש הם:

□ מאפייני הנשק, כמות כלי הנשק, האם היה טעון או לא, המיקום שבו הוחזק והאם דבר זה נעשה על רקע סכסוך פעיל או תוכנית להשתמש בו.

□ נסיבות מחמירות - עבירת הנשק התבצע מתוך מניע אידאולוגי או עבירת ביטחון; כדי לפגוע בעובד ציבור; כדי לפגוע בבן זוג, קטין, חסר ישע או זקן; התבצעה על ידי שוטר, חייל או בעל היתר לנשיאת נשק, תוך ניצול תפקידו לביצוע העבירה; התבצעה במסגרת פעילות של ארגון פשיעה.

□ נסיבות מקלות - הנשק הוחזק למטרת אספנות ללא קשר לפעילות עבריינית; התחמושת נותרה בידי האדם לאחר נסיבות מסוימות כשירות מילואים; הגנה עצמית אם הוכח שהיה איום ממשי על המחזיק בנשק.

ההנחיות החדשות מיושמות בהנחיית הפרקליטות, בהתאם להוראת סימן א'1 של חוק העונשין, התשל"ז-1977, הדן בהבניית שיקול דעת שיפוטי בענישה.

זמנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות נשק?

במידה וזמנת לחקירה במשטרה או שהוגש נגדך כתב אישום בעבירות נשק, בין שמדובר בעבירת נשיאת נשק ללא רשות, מכירה נשק, סחר בנשק או ייצור נשק, אל תקל ראש בדבר שכן מדיניות הענישה הנהוגה הינה החמרה משמעותית עם מבצע העבירה בעקבות התגברות תופעות האלימות בחברה והחשש כי ענישה מקלה תגרום להעברת מסר שלילי לעבריינים פוטנציאליים המיועדים לבצע עבירות מאותו הסוג.

בכל מקרה בו אתה מוצא את עצמך חשוד או נאשם בעבירות נשק, עליך להיעזר בעורך דין פלילי מנוסה הבקיא ברזי החקיקה והפסיקה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו. יש לבדוק בזהירות את עבודת המשטרה, לבדוק את אמינות המתלונן ולוודא היטב מהו סעיף העבירה שבו אתה מואשם ומה משמעותו. כדאי לדעת ששינוי סעיף יכול להיות קריטי למהלך המשפט ולתוצאות המתקבלות בו. הזכות לקבל ייעוץ משפטי ניתנת בכל שלב של ההליך הפלילי וכדאי לנצלה החל מהשלב הראשון - החקירה במשטרה. בשלב זה יש כללים ברורים של 'עשה ואל תעשה', משום שאף שגיאה קלה מצד העצור עלולה להיות בעלת השלכות רציניות להמשך ההליך.

המשפט הפלילי הוא ענף משפטי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, לכן היועצות בעו"ד פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שיייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות נשק ומטעני חבלה מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות נשק, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.